



ÅRSMELDING 2022

FOR KONTROLLUTVALET

I

STORD KOMMUNE



1 **Føremål og oppgaver for kontrollutvalet**

Føremålet med kontrollutvalet sitt arbeid er å medverke til at det vert allmenn tillit til at kommunen sine oppgaver vert løyst på best mogleg måte, og i samsvar med gjeldande lover og forskrifter. I kommunelova finn ein kap. 23 «Kontrollutvalgets virksomhet». I § 23-1 står det mellom anna:

«Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.»

I kommunelova § 23-2 står det m.a.:

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak*
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i*
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)*
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp. at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.*

2 **Samansetjing av kontrollutvalet**

Kontrollutvalet for perioden 2019 – 2023 er slik samansett:

Fredrik Litleskare (H)	leiar, og kommunestyremedlem
Stian Djuvsland (FrP)	Nestleiar
Rigmor Svanberg (FrP)	medlem (friteken av Kst 25.11.21 PS 53/21)
Gunnhild Kristin Borlaug (FrP)	Medlem (ny medlem frå 25.11.21 PS 53/21)
Astrid-Cecilie F. Aleksandersen (Ap)	medlem
Tore Jubskås (Sp)	medlem

Minst ein av dei valde skal og ha sete i kommunestyret. Fredrik Litleskare er kommunestyremedlem.

3 **Om verksemda til kontrollutvalet i 2022**

- Kontrollutvalet i Stord kommune hadde 5 møter i 2022 og handsama 44 politiske saker og 25 referatsaker.
- Ordførar har møterett i kontrollutvalet.
- Rådmann og andre tilsette i kommunen har møtt når dei har vorte innkalla.
- Revisjonen har møtt på alle møta i kontrollutvalet
- Kontrollutvalet har fått tilgang til den informasjonen det vart bede om.

4 **Sekretariatsordninga**

I kommunelova § 23-7 står det at kommunestyret skal sørgja for sekretærbistand til kontrollutvalet som tilfredsstillar utvalet sitt behov. Sekretærfunksjonen kan ikkje leggst til kommunen sin administrasjon.

Utdrag frå kommunelova § 23-7:

Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstillende utvalgets behov. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen.

Sekretariat for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune er sekretær for kontrollutvalet i Stord kommune, og kontrollsjef Hogne Haktorson har møtt på alle møta. Sekretariatet er også sekretariat for kontrollutvalet i fylkeskommunen, samt kontrollutvala i desse kommunane: Kvinnherad, Bømlo, Fitjar, Tysnes, Austevoll, Bjørnafjorden, Ulvik, Eidfjord, Kvam, Ullensvang, Øygarden, Samnanger, Vaksdal og Askøy. I tillegg til dette har sekretariatet også vore settesekretariat for Møre og Romsdal fylkeskommune sitt kontrollutval i deler av 2022.

Hausten 2022 vart det gjennomført ny konkurranse om sekretariatstenester for fem kommunar i Sunnhordland. Vestland fylkeskommune held fram som sekretariat for kontrollutvalet i Stord kommune og dei øvrige fire kommunane frå 01.01.23. til 31.12.2024, med opsjon på 1 + 1 år.

5 Revisjonsordninga og revisjonstenesta

Revisjonsordninga.

Kontrollutvalet skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med den kommunale forvaltninga. Utvalet må halda seg orientert om kva saker revisjonen arbeider med og føra tilsyn med at revisjonsarbeidet er å jour og føregår i samsvar med forskrift og vedtak.

Stord kommune har nytta kjøp av revisjonstenester som revisjonsordning frå 01.01.2006.

Revisjonsordninga vart vurdert av kontrollutvalet og kommunestyret hausten 2016, og kommunen valde å halda fram med denne revisjonsordninga.

Revisjonsordninga var på ny på dagsorden i 2020 og 2021. Siste gong i kontrollutvalet 31.08.21 (PS 37/21) og kommunestyret 30.09.21 (PS 32/21). Innstilling frå kontrollutvalet og vedtak i kommunestyret var likelydande:

- 1. Kommunestyret ønskjer ikkje å gå inn som eigar i Rogaland Revisjon IKS då det heller ikkje no ligg føre nok informasjon til at ein kan estimere ein framtidig total revisjonskostnad for Stord kommune med ei slik ordning.*
- 2. Kommunestyret tar ikkje opp saka til ny vurdering før det eventuelt ligg føre meir informasjon frå Rogaland Revisjon IKS.*

Revisjonstenesta.

Konkurranse for ny avtaleperiode – frå 01.07.2021 – gjekk føre seg vinter/vår 2020/2021. Kontrollutvalet gav si innstilling i møte 19.04.21 (PS 19/21). Kommunestyret vedtok innstillinga i sitt møte 27.05.21 (PS 12/21):

«Kommunestyret i Stord kommune vel Deloitte AS som revisor frå 01.07.2021 – 30.06.2025.»

Deloitte AS har lagt fram revisjonsmelding, slik kravet er, samt lagt fram rapportar og annan informasjon om revisjonen sitt arbeid.

På grunnlag av revisjonen sine rapportar, rekneskapsplan og annan informasjon, har utvalet ført tilsyn med at forvaltninga er i samsvar med gjeldande lover, forskrifter og vedtak. Utvalet skal vidare i samarbeid med revisjonen gjennomføra ei systematisk vurdering av bruk og forvaltning av dei kommunale midlar, med utgangspunkt i oppgåver, ressursbruk og oppnådde resultat (forvaltningsrevisjon).

Til dagleg er det den valde revisor som utfører tilsynet og kontrollen mot kommunen, men kontrollutvalet har eit eige ansvar med å sjå til at arbeidet vert tilfredstillande utført. Kommunelova stiller krav om at utvalet sjølv må visa ei aktiv haldning. For å få utført det arbeid utvalet er pålagt, er ein avhengig av god kommunikasjon med kommunestyret, administrasjonen i kommunen og revisor. Samarbeidet har vore godt med dei aktuelle aktørane. Ansvarleg revisor har vore partner i Deloitte AS, Else Holst-Larsen. I tråd med regelverket er eigenvurdering for at Deloitte AS er uavhengig i høve til Stord kommune, lagt fram for kontrollutvalet.

6 **Forvaltningsrevisjon.**

Ei av dei viktigaste oppgåvene til kontrollutvalet er å gjennomføre forvaltningsrevisjon av kommunen si verksemd samt med selskap der kommunen har eigarinteresser, og er ei av utvalet sine lovpålagde oppgåver. Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal nytte for å sikre at kommunen på best mogleg måte tek omsyn til innbyggjarane sine behov og rettar.

I kommunelova § 23-2 står det:

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon med kommunens virksomhet samt med selskaper som kommunen har eierinteresser i.

Det står vidare i kommunelova § 23-3:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

6.1 **Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024**

Kommunen skal, etter lova, utarbeide ein plan for forvaltningsrevisjon slik at gjennomføring av forvaltningsrevisjon vert utført på ein planmessig måte og for å sikre at kommunestyret vel ut dei mest relevante prosjekta. Planen skal vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering.

I kommunelova § 23-2 står det:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.”

På kontrollutvalet sitt møte 11.12.2019 bestilte utvalet oppstart av nytt planarbeid, og ba KPMG gjennomføra risiko- og vesentlegvurderingar i Stord kommune, samt utarbeida forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024.

Plan for forvaltningsrevisjon blei vedteken i kommunestyremøte 24.09.2020. (PS 53/20), der det vart fatta slik vedtak:

1. *Forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024 for Stord kommune vert vedteken slik den ligg føre.*
2. *Planen erstattar plan for forvaltningsrevisjon gjeldande perioden 2016 – 2020.*
3. *Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2024.*

4. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å føreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innafor dei utvalde områda i planen.
5. Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjera denne evalueringa.
6. Kontrollutvalet skal rapportere resultatet av forvaltningsrevisjonar til kommunestyret etter kvart. H

Rullering av plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024

I tråd med pkt. 5 overfor gjennomførte kontrollutvalet saman med Deloitte ei evaluering hausten 2022, medan endeleg vedtak kjem i første møte i 2023.

6.2 Gjennomføring av prosjekt innan forvaltningsrevisjon

Pkt. 6.3 og 6.4 gjeld forvaltningsrevisjonar som er levert eller bestilt i 2022.
Pkt. 6.5 og 6.6 gjeld oppfølging av tidlegare leverte forvaltningsrevisjonar.

6.3 Forvaltningsrevisjon av førebyggjande arbeid for barn og unge

Kontrollutvalet bestilte forvaltningsrevisjon om førebyggjande arbeid for barn og unge. Revisjonsrapport kom opp i kontrollutvalet sitt møte 23.05.2023 (PS 20/22), som innstilte overfor kommunestyret, der rapporten kom til handsaming 21.06.2022 (PS 26/22). Kommunestyret fatta slik vedtak:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport om førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune, ber kommunestyret rådmannen om å:

1. Etablere ei overordna oversikt over mål og planar innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge, og sikre tilstrekkeleg operasjonalisering av måla som er sett for tenestene på området.
2. Sikre tydeleggjering av oppgåver, rollar og ansvar innan førebyggjande arbeid retta mot barn og unge. Under dette:
 - a) Tydeleggjere oppgåver og ansvar i dei tilfella der fleire tenester har overlappande ansvar og det dermed er risiko for at oppfølginga kan glempe.
 - b) Tydeleggjere rollar og ansvar knytt til bruk av stafettloggen.
3. Sikre at alle tilsette er tilstrekkeleg kjend med
 - a) kva som ligg til ansvar og oppgåver som koordinator for arbeid med individuell plan.
 - b) rutinar og verktøy som er etablert for å sikre kartlegging og oppfølging av barn med behov for oppfølging.
4. Etablere rutinar som sikrar at tenester etterspør samtykke frå foreldre om overføring av informasjon til relevante instansar, i tilfelle der familiar med utsette barn skal flytte frå kommunen.
5. Leggje til rette for at fleire tilsette i kommunen har god kunnskap om BTI-modellen og dermed til dømes kan gjennomføre opplæring i BTI-metodikken for andre tilsette.
6. Sikre at det blir etablert klare samarbeidsstrukturar og tilstrekkeleg tverrsektorielle møteplassar mellom sentrale tenester i OKU og RHO som jobbar opp mot barn og familiar i kommunen.
7. Etablere rutinar for å melde avvik knytt til samhandlinga mellom tenestene i det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge, og rutinar for å følgje opp slike avvik.
8. Lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.11.2022 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgje opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Kontrollutvalet hadde sak om oppfølging oppe i møte 01.12.2022, der det vart gjort slik vedtak i sak PS 38/22:

1. Kontrollutvalet tar tilbakemeldinga frå fungerande rådmann når det gjeld forvaltningsrevisjon om førebyggjande arbeid for barn og unge i Stord kommune til orientering.
2. Kontrollutvalet ber om å få tilsendt ny skriftleg status på oppfølging av forvaltningsrevisjonen til første møte i utvalet, hausten 2023.
3. Tilbakemeldinga vert å sende sekretariatet innan 10.08.2023.

6.4 **Forvaltningsrevisjon av effektivitet og kvalitet i tenester til psykisk utviklingshemma i Stord kommune**

Kontrollutvalet bestilte forvaltningsrevisjon av effektivitet og kvalitet i tenester til psykisk utviklingshemma i Stord kommune. Bestillingsbrev til Deloitte AS vart sendt 16.05.2022.

Av den godkjende prosjektplanen går det fram at føremålet med forvaltningsrevisjonen er:

Føremålet med prosjektet vil vere å undersøke om Stord kommune har system for å sikre effektive og kvalitativt gode helse- og omsorgstenester til psykisk utviklingshemma. Konsekvensane av covid-19-pandemien vil gjennomgåande vere aktuell å sjå på knytt til dei ulike problemstillingane.

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisjonen formulert følgjande problemstillingar:

1. I kva grad har Stord kommune etablert **strategi og planar** for å sikre nødvendig kapasitet og kompetanse innan tenestene til psykisk utviklingshemma når det gjeld:
 - a) Normalsituasjon
 - b) Pandemisituasjon eller ved andre kritiske hendingar
2. I kva grad dekker **tilbodet** innan tenester til utviklingshemma behovet for tenester?
 - a) Korleis er Stord kommune sine kostnader til tenester til utviklingshemma samanlikna med relevant KOSTRA gruppe?
 - b) I kva grad er tilbodet dimensjonert effektivt med omsyn til ulike omsorgsnivå (slik som butilbod, støttekontakt, dagtilbod, avlastningstilbod)?
 - c) I kva grad er det ventelister/overkapasitet for ulike tilbod?
 - d) I kva grad er det etablert ei god samhandling mellom tildelingskontor og utførande einingar som sikrar rett nivå på tenestene?
3. I kva grad har ein sikra **tilstrekkeleg med ressursar med rett kompetanse** i tenestene?
 - a) Er det lagt opp til ei bemanning som er tilfredsstillande med omsyn til å levere naudsynte tenester?
 - b) Klarer kommunen å sikre tilfredsstillande kompetanse blant medarbeidarane?
 - i. Ved rekruttering
 - ii. Gjennom kompetansehevande tiltak
 - c) Klarer tenestene å ivareta tilfredsstillande nærvær blant medarbeidarane?
 - i. I kva grad arbeider kommunen med å redusere sjukefråvær knytt til arbeidsrelaterte forhold?

4. I kva grad er det etablert eit tilfredsstillande **avvikssystem**?
 - a) I kva grad meiner tilsette at det er tydeleg kva som er avvik og korleis desse skal meldast?
 - b) I kva grad blir det meldt avvik ved brot på rutinar?
 - c) Blir avvik fulgt opp på ein tilfredsstillande måte for å sikre læring og forbetring?
5. I kva grad har kommunen etablert eit system for innhenting av **erfaringar og synspunkt frå brukarar og deira pårørande**?

Avgrensing i forvaltningsrevisjonsprosjektet: Primært forvaltningsrevisjon retta mot vaksne som mottar tenestetilbod innan butilbod, arbeid og aktivitet.

Det har vore noko forseinking undervegs, bl.a. grunna at kommunen trong lenger tid på å finna fram aktuelle dokument. Det vert no arbeidd med plan om at rapport er klar ultimo mars d.å.

6.5 Forvaltningsrevisjon innan beredskap.

Kontrollutvalet bestilte forvaltningsrevisjon innan beredskap i møte 15.10.2020 (sak PS 34/20)

Innstilling i høve endeleg rapport var oppe i kontrollutvalet 19.05.21 (PS 26/21). Med endra ordlyd i pkt. B8, vedtok kommunestyret innstillinga i sitt møte 27.05.21 (PS 16/21):

På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan beredskap i Stord kommune ber kommunestyret rådmannen syta for vurderingar og utarbeiding av aktuelle tiltaksplanar i høve desse tilrådingane:

- A1. *Kommunen skal utarbeide ny ROS-analyse så snart som mogleg.*
- A2. *Kommunen skal etablere ein tydelig plan for krisekommunikasjon som del av overordna beredskapsplan.*
- B1. *Kommunen skal vurdere å styrka ressursar innafor eksisterande rammer knytt til arbeid med beredskap på administrativt nivå i kommunen.*
- B2. *Kommunen bør planlegge for fullstendig bortfall av IKT-tenester i kommunen.*
- B3. *Kommunen bør vurdere å gjennomføre ei fullskaløving med bortfall av alle digitale tenester, inkludert naudnett, DAB-radio, satellitt-kommunikasjon, etc.*
- B4. *Kommunen skal synleggjere korleis forskjellige risiko- og tryggleiksfaktorar kan verke inn på kvarandre ved neste revidering av ROS, spesielt i samband med IKT.*
- B5. *Kommunen skal kontrollere at planane vert reviderte jamleg for å sikre at dei blir levande dokument. Alle planar bør òg syna kva tid planane er reviderte og oppdaterte.*
- B6. *Kommunen skal etablere rutinar for dokumentasjon av gjennomgang av beredskapsplanar for tilsette.*
- B7. *Kommunen skal etablere eit system der revidert plan må godkjennast av andre enn den som har ansvar for den konkrete planen for å bli rekna som revidert.*
- B8. *Kommunen skal ha rutinar for å gjera skriftlege evalueringar i etterkant av øvingar.*
- C1. *Kommunen skal vurdere å inngå avtale om beredskap med fleire overnattingsstader i, eller i tilknytning til, kommunen.*
- C2. *Kommunen skal vurdere om dei tilsette bør vere meir aktivt med i revisjon av planane.*
- C3. *Kommunen skal vurdere om tilsette kan gis opplæring i beredskapsarbeidet i eiga eining.*
- C4. *Kommunen bør vurdere å samle arbeidet med IT-tryggleik, plan for opplæring i IT-tryggleik og oppfølging av opplæring i IT-tryggleik på same stad i kommunen, for å sikre betre oversyn over den generelle IT-tryggleika.*

Rådmannen vert og beder om:

- D1. Å laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.10.2021 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.
- D2. At tilråding om tiltak innan beredskap som krev politiske vedtak, vert teke opp som politisk sak etterkvart, i dei organ som har innstillingskompetanse og vedtakskompetanse.

Det har vore fleire oppfølgingar i kontrollutvalet etter at vedtaket var gjort, sist i møte 23.05.2022, der det i sak PS 19/22 vart gjort slik vedtak:

1. Kontrollutvalet ser positivt på det forbetningsarbeidet som er sett i gang i samband med forvaltningsrevisjon innan beredskap i Stord kommune, og vil særleg peika på som positivt at heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS) Stord og Fitjar er utarbeidd og vedteken av Stord kommunestyre.

2. Kontrollutvalet ber rådmannen koma med ny skriftleg status på oppfølging av forvaltningsrevisjonen til første møte i utvalet i 2023. Statusrapporten bes levert sekretariatet seinast 3 veker før møtedato.

6.6 Forvaltningsrevisjon om plan- og byggesakshandsaming.

Kontrollutvalet tok 24.09.19 initiativ til Forvaltningsrevisjon om plan- og byggesakshandsaming i sak PS 45/19.

Rapport etter forvaltningsrevisjonen vart handsama av kontrollutvalet 11.03.20 (sak PS 4/20), som innstilte overfor kommunestyret.

I kommunestyremøte 14.05.2020 (sak PS 21/20), fatta kommunestyret slik vedtak:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjon innan plan og byggesakshandsaming ber kommunestyret rådmannen syta for å:

1. Følgje opp og avklare behovet for å implementere eit eige sakshandsamingssystem for byggesakshandtering.
2. Iverksette tiltak for å sikre at avvikssystemet også vert nytta innanfor byggesakshandsaminga.
3. Etablere arbeidsrutinar som sikrar gjennomføring og oppfølging av tilsyn, irekna å vurdere om dei har tilstrekkelig kapasitet for å gjennomføre tilsyn i samsvar med målsetting og regelverk.
4. Etablere og implementere tydelege samhandlingsrutinar mellom Regulering, bygg og Oppmåling (RBO), Stord kommunalteknikk (SKT) og vegmynde.
5. Prioritere arbeidet med å oppdatere det kommunale planverket.
6. Sikre at all relevant rådgjeving og rettleiing vert dokumentert i samsvar med forvaltningslova.
7. Etablere tiltak for å sikre at førebels svar vert sendt ut på alle byggesaker kor sakshandsaminga overgår fire veker.
8. Det vert laga ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.09.2020 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Handlingsplanen, og vidare oppfølging av denne, vart handsama av kontrollutvalet i

- møte 08.09.20 (sak PS 23/20)
- møte 04.03.21 (sak PS 05/21)
- møte 31.08.21 (sak PS 31/21)
- møte 02.12.21 (sak PS 39/21)
- møte 15.09.22 (sak PS 26/22)

I sistnemnte møte vart det bl.a. gjort slik vedtak:

1. Kontrollutvalet ber rådmannen koma med ny skriftleg status på oppfølging av punkta 3 og 4 etter forvaltingsrevisjon av plan og byggesakshandsaming i Stord kommune, til første møte i utvalet i 2023.
2. Kontrollutvalet inviterer og rådmannen til å gje ei munnleg orientering om utfordringar med oppfølgingsarbeidet i same møte.

Kontrollutvalet har tradisjon for å tenka slik at ein revisjon ikkje er ferdig før også oppfølginga i etterkant av revisjonen er gjort. Kontrollutvalet vil informera om oppfølgingsarbeidet vidare, i årsmelding for 2023.

7 Eigarskapskontroll.

I den nye kommunelova er selskapskontroll erstatta med forvaltningsrevisjon i selskap, og eigarskapskontroll. Dette står om eigarskapskontroll i kommunelova § 23-2 d:

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv.

Det står i tillegg litt meir utfyllande om eigarskapskontrollen i kommunelova § 23-4:

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

7.1 Plan for eigarskapskontroll.

Kommunen skal, etter lova, utarbeide ein plan for eigarskapskontroll slik at kontrollen med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap vert utført på ein planmessig måte og for å sikre at kommunestyret vel ut dei mest relevante prosjekta. Planen skal vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering.

Følgjande står om plan for eigarskapskontroll i kommunelova § 23-4:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen

Plan for eigarskapskontroll vart vedteken i kommunestyremøte 24.09.2020. (PS 54/20), der det vart fatta slik vedtak:

1. *Forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024 for Stord kommune vert vedteken slik den ligg føre.*
2. *Planen erstattar plan for selskapskontroll gjeldande perioden 2016 – 2020.*
3. *Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2024.*
4. *Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å foreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innafor dei utvalde områda i planen.*
5. *Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjera denne evalueringa.*
6. *Kontrollutvalet skal rapportera resultatet av eigarskapskontrollar til kommunestyret.*

Rullering av plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024

Jmf. pkt. 5 i vedtaket over, hadde kontrollutvalet sak om det i møte 01.12.23. (PS 40/22). Kontrollutvalet vedtok der at gjeldande plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024 vert vidareført slik den ligg føre.

7.2 **Prosjekt innan eigarskapskontroll.**

Det vart ikkje gjennomført prosjekt innan eigarskapskontroll i 2022, me det er til vurdering for 2023.

8 **Rekneskapsrevisjon.**

Revisjon av årsrekneskaper er ein heilt sentral del av eigenkontrollen i kommunen. Revisor skal gje tryggleik for at ein kan stole på informasjonen kommunen gjev om økonomien sin.

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen blir revidert på ein forsvarleg måte. Utvalet er difor avhengig av at revisor i tilstrekkeleg grad rapporterer om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalet og revisor har ein god dialog og god forståing av sine oppgåver, er viktige føresetnader for å skape tryggleik for at revisjonsarbeidet blir forsvarleg utført.

I kommunelova § 23-2 står mellom anna dette:

Kontrollutvalget skal påse at

a) Kommunen eller fylkeskommunen sine årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte

Dette står om rekneskapsrevisjon i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

a) Kommunen eller fylkeskommunen sine årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte

b) Regnskapsrevisjonen blir utført i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor

c) Regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravet i kapittel 2 og 3

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

8.1 **Rekneskap for Stord hamnestell for 2021:**

Rådmann og økonomisjef, samt einingsleiar og nestleiar med Stord hamnestell som ansvarsfelt, var tilstades, og svara på spørsmål frå kontrollutvalet, då årsrekneskaper vart handsama i møte 23.05.22 (PS 15/22).

Rekneskaper for 2021 synte driftsinntekter på kr. 11.179.000 og eit rekneskapsmessig meirforbruk på kr. 171.000.

Under handsaming i møtet kom det fram at det har vore eit «tøfft år» for Hamnestellet. Det er relativt høg lånebyrde, men buffert med nedbetalingsplan over 20 år, medan den kunne vore over 40 år. Revisjonen fortalde at det var levert ei «rein» revisjonsmelding.

Følgjande uttale vart fatta:

1. Kontrollutvalet registrerer at Stord hamn i 2021 har driftsinntekter på kr. 11 179 000 og eit netto driftsresultat er på - kr. 171 000. Det gjev eit driftsresultat på - 1,53 % (Sett opp mot sum driftsinntekter), dvs. godt under tilrådinga til TBU.
2. Kontrollutvalet støttar seg til KPMG sin uttale om den økonomiske situasjonen for Stord hamn for året 2021, og har ikkje øvrige merknader til denne enn dei som er omtalt i saksframlegget.
3. Uttalen vert send kommunestyret via utval for plan og utvikling og/eller via formannskapet.

8.2 Årsrekneskap for Stord kommune for 2021.

Kontrollutvalet handsama i møte 23.05.2022, (PS 16/22) årsrekneskapen for 2021 i Stord kommune. Rådmann Magnus Mjør og økonomisjef Marianne Heggholmen Aarbø orienterte i saka og svarta på spørsmål frå kontrollutvalet.

I uttalen gjorde kontrollutvalet bl.a. merksam på følgjande tilhøve overfor kommunestyret:

Viktige nøkkeltal i årsrekneskapen:

- Netto driftsresultat er på 1,97 % av driftsinntektene, tilrådinga frå TBU er 1,75% og snittet i kommunar i Norge utanom Oslo er i 2021 på 4,3%
- Gjeldsgraden er berekna til 137,79 % av driftsinntektene, Riksrevisjonen tilrår maks 75%
- Gjeldsbelastninga er berekna til 7,40 % av driftsinntektene. Stord kommune har ikkje sett eige måltal her, men dette bør normalt sett vera på under 5%
- Disposisjonsfondet er berekna til 6,91 % av driftsinntektene, Riksrevisjonen si tilråding er på minst 5%.

Stord kommune har eit positivt driftsresultat, som er høgare enn tilrådinga frå TBU men under snittet i Norge. Disposisjonsfondet er positivt i 2021 medan lånegjelda er langt over tilrådinga frå Riksrevisjonen. Gjeldsgraden er no på 7,08 %.

Kontrollutvalet hadde bl.a. dette med i oppsummering i sin uttale:

- Kontrollutvalet er uroa for at Stord kommune si lånegjeld har vore høg fleire år på rad og ligg langt over Riksrevisjonen si tilråding. Den er i 2021 på 137,79 % ift. driftsinntektene, medan det er tilrådd at den ligg under 75 %. Tilsvarende tal i 2017 var på 109,92 %, 2018 på 123,07 %, 2019 på 126,8 % og i 2020 på 127,55 %.
- Det vert tilrådd at Stord kommune prioriterer å sette fokus på tilrådingane i revisjonsrapport 2021 nr. 2 frå Deloitte
- Dei ikkje-økonomiske krava i kommunelova § 14-7 c- f er omtalt i årsberetninga på ein tilfredsstillande måte
- Dei ikkje-økonomiske krava i kommunelova § 25-2 er omtalt i årsberetninga på ein tilfredsstillande måte

8.3 Etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga

Deloitte gjennomførte etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga i Stord kommune når det galdt om kommunen har tilfredsstillanderutinar for berekning av tilskottsatsar til private barnehagar, og dei konkluderte slik:

«Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi blitt oppmerksomme på forhold som gir oss grunn til å tro at Stord kommune i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i regelverket.»

9 Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

FKT er ein landsomfattande organisasjon som har som oppgåve å vera møte- og kompetanseplass for kontrollutvala og deira sekretariat. Kontrollutvalet i Stord kommune er medlem i FKT.

Nyheitsbrev frå FKT med aktuelle tema for kontrollutvalet sitt arbeid, samt aktuelle vegleiarar, er og lagt fram som melding til kontrollutvalet.

10 Opplæring og informasjon

Som del av revisjonsavtalen sin fastpris, skal revisor tilby lokale kurs etter bestilling frå kontrollutvalet. Deloitte AS gjennomførte desse kursa i 2022:

- Leverandørrevisjon
- Offentlege anskaffingar
- Arkivering, journalføring og offentlegheit.

På sistnemnte kurs deltok 15-20 tilsette i Stord kommune, i tillegg til kontrollutvalet.

Kontrollutvalet var representert på NKRF sin årlege kontrollutvalskonferanse (digital).

Utvalet var og representert på Vestland fylkeskommune si folkevaldopplæring for kontrollutvala i tidlegare Hordaland-kommunar, i februar 2022.

Dei som har delteke på kurs og konferansar har vore flink til å orientera dei andre utvalsmedlemmane i etterkant.

11 Kontrollutvalet på Stord kommune si heimeside

Kontrollutvalet nyttar elektronisk innkalling til møter og utsending av saker. For å samordna kontrollutvalet si sakshandsaming med øvrige politiske møter, er det viktig å henta aktuelle dokument, og å kunna finna opplysningar lett tilgjengeleg på heimesida til kommunen.

Stord kommune har tilrettelagt og tilpassa heimeside på ein god måte for kontrollutvalet sine saker. Her har ein drege nytte av ei redigering av innhaldet på heimesida i 2020, samt oppdateringar i åra etter.

12 Internkontroll og tilsyn.

Kommuneadministrasjonen skal årleg rapportera om internkontroll og eksterne tilsyn, jmf. ny kommunelov. Det vert gjort i kommunen si årsmelding.

Ved nokre høve vert tilsynsrapportar lagt fram for kontrollutvalet, då vanlegvis som referatsaker (RS)

13 Henvendingar.

Kontrollutvalet mottek tid om anna henvendingar frå ulikt hald. Det kan t.d. vera frå innbyggjarar, tilsette, tidlegare tilsette, brukarar av tenestene eller politiske parti.

Utvalet vedtok 15.09.2022 (PS 30/22) retningsliner for handtering av henvendingar til kontrollutvalet. Desse er å finna på Stord kommune sine heimesider, gjeldande kontrollutvalet.

14 Andre saker / orienteringssaker i kontrollutvalet i 2022 (Ikkje uttømande)

- Budsjettbrev 2022 frå Statsforvaltaren i Vestland til Stord kommune
- Rekneskapsrapport for kontrollarbeidet i 2022
- Budsjettstode for kontrollutvalet sitt budsjett for 2022
- Forslag til budsjett for kontrollarbeidet i Stord kommune for 2023
- Årsmelding 2021 for kontrollutvalet
- Konkurranser om sekretariatstenester
- Revisjonsplan, interimsrevisjonsrapport og forenkla etterlevingskontroll av økonomiforvaltninga.
- Årsmelding frå mobbeombodet i Vestland.
- Gjennomgang av møteprotokollar frå andre politiske organ.
- Om vaktordningar og overtid innan kommunalteknikk i Stord kommune
- Orientering om kommunal økonomisk berekraft i Stord kommune.
- Om klagenemnda (KOFA) sitt vedtak i sak som gjeld Stord kommune.
- Standart atterhald om revisjon ifm. løyvingar.
- Støymålingar ved Eldøyane industriområde

Stord, 20.04.2023

Fredrik Litleskare
Kontrollutvalsleiar Stord kommune

Stord kommune

Kontrollutvalet
c/o Sekretariat for kontrollutvalet
Vestland fylkeskommune
Postboks 7900, 5020 Bergen

Telefon 05557

e-post: hogne.haktorson@vlfk.no | Mob. 911 05 982

e-post: roald.breistein@vlfk.no | Mob. 975 05 152

e-post: kjartan.haugsnnes@vlfk.no

e-post: helge.inge.johansen@vlfk.no

e-post: einar.kare.ulla@vlfk.no

e-post: kontrollutvalet@vlfk.no